

[Time: 3 Hours]

[Marks: 100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:**
1. Answer **any five** questions, selecting not more than **three** from any section.
  2. Figures to the right indicate full marks.
  3. Answer to both the sections should be written in the same answer book.

SECTION - I

1. Discuss **any two** :- 20
(a) Ricardo's concept of comparative cost advantage.
(b) Misconceptions about the comparative cost advantage.
(c) Factor endowment theory of international trade.
2. Examine **any two** :- 20
(a) Define capital mobility and explain factors affecting capital mobility.
(b) Wage – convergence.
(c) Forms of foreign capital.
3. Discuss **any two** : 20
(a) Arguments for protection.
(b) Export- oriented growth strategy.
(c) TRIMs and GATs.
4. Examine **any two** : 20
(a) Theory of optimum tariff.
(b) Theory of custom union.
(c) Write a note on : "Export subsidy."

SECTION - II

5. Examine **any two** : 20
(a) Structure and components of balance of payments.
(b) Causes of disequilibrium in the balance of payments.
(c) Marshall – Lerner conditions.
6. Explain **any two** : 20
(a) Functions of foreign exchange market.
(b) Balance of payment theory of exchange rate.
(c) Spot and forward exchange rate.
7. Discuss **any two** : 20
(a) Floating exchange rate system.
(b) IMF and international liquidity.
(c) Effects of East Asian currency crisis.
8. Examine **any two** : 20
(a) Define economic integration and its types.
(b) Working of European Union.
(c) NAFTA

बळ : तीन तास]

[गुण : १००]

Please check whether you have got the right question paper.

सूचना:

१. कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. ज्यामध्ये कोणत्याही एका विभागातील तीनपेक्षा अधिक प्रश्न असू नयेत.
२. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
३. दोन्ही विभागांची उत्तरे एकाच उत्तर पत्रिकेत लिहा.

विभाग १**प्रश्न.१ चर्चा करा. (फक्त दोन)** २०

- अ. तुलनात्मक खर्च लाभाच्या रिकार्डोंचा सिद्धांत
- ब. तौलनिक लाभाविषयीच्या चुकीच्या संकल्पना
- क. आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचा घटक विपुलतेचा सिद्धांत

प्रश्न.२ अभ्यासा (फक्त दोन) २०

- अ. भांडवल गतिक्षमता म्हणजे काय ते सांगून आंतरराष्ट्रीय भांडवल गति क्षमतेच्या हालचालींवर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.
- ब. वेतन-अभिसारण.
- क. परकीय भांडवलाचे प्रकार.

प्रश्न.३ चर्चा करा. (फक्त दोन) २०

- अ. संरक्षण व्यापाराचे युक्तीवाद
- ब. निर्यात प्राधान्य व्युहरचना
- क. ट्रीम्स आणि गॅट्स (TRIMs and GATs)

प्रश्न.४ अभ्यासा (फक्त दोन) २०

- अ. पर्याप्त प्रशुल्क सिद्धांत
- ब. जकात संघाचा सिद्धांत
- क. निर्यात मदत (Export Subsidy) यावर टिपा लिहा.

विभाग २**प्रश्न.५ अभ्यासा (फक्त दोन)** २०

- अ. व्यवहार तोलाची रचना आणि घटक
- ब. प्रतिकूल व्यवहार तोलास जबाबदार असणारे घटक
- क. मार्शल -लनर अटी

प्रश्न.६ चर्चा करा. (फक्त दोन)

- अ. परकीय चलन बाजाराची कार्ये
- ब. विनिमय दरविषयक व्यवहार तोलाचा सिद्धांत
- क. हजार आणि वायदा विनिमय दर

२०

प्रश्न.७ स्पष्ट करा. (फक्त दोन)

- अ. तरलता विनिमय दर व्यवस्था
- ब. आंतरराष्ट्रीय तरलता आणि नाणेनिधी (IMF)
- क. पूर्व आशियाई चलन आरीषाचे परिणाम

२०

प्रश्न.८ अभ्यासा (फक्त दोन)

- अ. आर्थिक एकात्मिकरणाची संकल्पना सांगून त्यांचे प्रकार सांगा.
- ब. युरोपियन युनियनच्या कामाचे परिक्षण करा.
- क. नाफ्ता वर टिपा लिहा.

२०

*****